

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 30
marec 2020
cena 1 euro

3

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Progresívci sú horší ako to, čo tu bolo do roku 1989

NÁŠ ROZHOVOR

Na Slovensku si 20. februára pripomíname obeť troch mladých ľudí: Alberta Púčika, Eduarda Tesára a Antona Tune-gu, bývalých študentov trenčianskeho gymnázia. Túžba po obnovení slovenskej štátnosti ich priviedla na šibenicu. Po skončení druhej svetovej vojny boli rozprášené všetky spolky usilujúce sa o slovenskú samostatnosť aj Biela légia, ktorej členmi boli bývalí trenčianski gymnazisti. Láska k vlasti nie je niečo imaginárne. Aj dnes stretávame mladých ľudí ochotných za svoj štát trpieť, vzoprieť sa systému. V roku 2015 sa v tlači objavila informácia, že slovenský vojak vrátil vyznamenania z vojenských operácií Armády Slovenskej republiky pod hlavičkou NATO. Robert BAČINSKÝ (1966).

● Váš vek prezrádza, že vašu osobnosť formovala komunistic-

Robert Bačinský

Foto Eva Zelenayová

ká škola. Urobila z vás komunistu alebo aspoň ľavičiara?

Ani náhodou. Maximálne komunistické vzdelanie, ktoré som dosiahol, bolo pionier.

● Vyše dvadsať rokov ste prežili v režime, ktorý propagoval totalitnú komunistickú ideológiu,

život bez Boha. Myslíte si, že to rokom 1989 zaniklo?

Nie, pretransformovalo sa.

● Do čoho? V čom vidíte prvky totality dnes?

Napríklad v progresívcoch. Je to obdoba bývalého režimu.

Pokračovanie na 10. strane

Ján Litecký Šveda Majú Slováci ľudské práva?	2
Nemožno propagovať projekty odporujúce Ústave SR	3

Eva Zelenayová Tak ako po voľbách?	3
Nesúhlasíme, iba bránime slobodu slova	4

Eva Zelenayová Ich víťazstvo sa začalo utrpením	4
Juraj Vrábel Pietna spomienka v Bijacovciach	5

Peter Mulík Bratislavský veľký piatok	6
Ján Košiar Slovensko odmietlo Istanbulský dohovor	13

Majú Slováci ľudské práva?

(Úvaha k 14. marcu)

Aby mi bolo lepšie rozumieť aj na druhom brehu, zvolím zvučnejšie slová, na aké je dnešný človek už privyknutý. Začnem teda najmodernejšími spôsobmi a najnovším slovníkom. Veď aj my vidíme, ako na každom kroku zúri boj za ľudské práva. Len náhodne spomeniem genderistov, ktorí hlásajú svoje právo na ničenie sveta bezbranných detí, čo je predsa vo svojej podstate otrasný zločin. Alebo *hominternu*, ktorá si myslí, že svojim kočovným cirkusom sa nám bezočivo môže vysmievať, ako aj všetkým našim tradičným európskym hodnotám. Hlavná špecialita všetkých hlásateľov ľudských práv je ale v tom, že nárok na ne majú len oni ako veľkňazi korektného výkladu toho jediného správneho názoru a nikto iný. Navyše, takto vyububnované ľudské práva nielenže musíte akceptovať, ale musíte s nimi aj nadšene súhlasiť. Pretože ináč vás označia za extrémistu, ba najnovšie už aj za klérofašistu, čo je už propagandistický pojem z úplného dna boľševickej kloaky.

No aj my musíme jasne a pevne povedať, že aj my máme ľudské práva. A jedno z najdôležitejších je právo na svoju minulosť. Národ je výtvar skôr kultúrno-duchovný ako sociálny. Nie je to len piesok masy indivíduí, prevažujúci sa na púšti. A k tomu duchovnu patrí aj vedomie o svojej histórii, o pôvode.

Tu však dejiny nemôže vykladať štát

a určovať „hodnoty“. Ten má iba zabezpečiť a podporiť výskum. Pričom si musí byť vedomý, že každý ozajstný vedecký výskum je pluralitný. No u nás sa z ničoho nič vyvinula situácia, že je snaha kriminalizovať veci, ktoré v každom ozajstnom právnom štáte sú samozrejmosťou. Má to dva dôvody: na jednej strane je to pomerne primitívna taktika komunistov, ktorá vychádza z ich chápania dejín, že všetky predošlé režimy boli len prípravou na svetlé časy komunizmu a teda nielen že nemohli byť dobré, naopak, všade kde nevládli komunisti, boli to režimy zločinecké. V zásade je to opovrhovanie celými ľudskými dejinami a nenávisť k ľudstvu ako takému. Áno, k tomu „ľudstvu“, ktorého ináč majú plné ústa, aj jeho „svetlých zajtrajškov“... Na druhej strane ich neomarxistický dorast sa už ani netají tým, že ich cieľom je zničiť všetky stáročiami organicky vyrastené národy, rovnako ako prirodzené zvyky, umenie. Okrem nenávisťi k náboženstvu je jedným z hlavných cieľov narušiť historickú kontinuitu medzi generáciami. Vykořených ľudí je predsa oveľa ľahšie manipulovať a ovládať. Nuž a práve táto neokominterná má všetky znaky „extrémiz-

mu“, na ktorý tak rada ukazuje prstom, pretože najdôležitejší a základný znak extrémistického postoja je ten, že ich obzor je mimoriadne úzky a akýkoľvek iný názor nielen že nechápu, ale ho bytostne nenávidia, tak ako jeho nositeľa.

Nuž a keďže tento boľševický dorast obsadil všetky (!!!) masmédiá, zovšadiaľ sa voči nám, Slovákom, valí nenávisť.

Dokonca niektorí chytráci to dokážu podávať ako „seba-nenávisť“. Najhoršie je, že starí komunisti zase obsadili školy a tzv. SAV, takže tá časť mládeže, ktorá je menej aktívna, sa ani nemá ako dozvedieť, čo a ako sa u nás udialo, iba samú boľševickú propagandu. K tej sa napríklad nikdy nedostane mapa, ako to vyzeralo v strednej Európe od jesene roku 1939, ani sa nespomenú slovenské kultúrne a filozofické časopisy, ktoré neboli nijako naklonené nacizmu. Napríklad, vo výkladnej skrini slovenskej katolíckej inteligencie, časopise *Kultúra*, sa už v roku 1936 mohli z pera A. Hliničana dočítať v úvahe „katolicizmus a hitlerizmus“, aký bol postoj tón udávajúcej inteligencie k nacizmu. Veď aj preto Nemci nedokázali presadiť všetko čo chceli, aj preto nebola u nás nijaká poprava, a mohli by sme pokračovať... Potom sa ani nemôžeme čudovať, že oslavy jedného z historických vrcholov Slovenska a jeho najdôležitejších mílnikov sú už niekoľko rokov nežiaduce. No Československo sa nie že nekriticky, ale až fanaticky oslavuje. Sluha asi nemôže len tak ľahko odhodiť livrej, keď už ju má prirastenú k telu...

Pritom práve Československo môžeme plným právom označiť za zločinecký štát, veď od samého začiatku, hneď po zavraždení Štefánika, bolo Slovensko nemilosrdne rabované, aby sa Slováci zlomili a nechali sa asimilovať, čo bola príprava na genocídu. Tá aj naozaj začala po roku 1945, keď bola vyvraždená a vyhnaná slovenská inteligencia. Veď opäť nastala demokracia... No a tá najodpornejšia genocída a neopísateľné zločiny proti ľudskosti tu prišli, keď Česi zversky vyvraždili (udáva sa, že až 200 000) sudetských Nemcov a zhruba 3 milióny vyhnaní zo svojich pôvodných domovov, aj z tých, kde Česi nikdy nesídlili. Alebo sudetští Nemci nie sú ľudia, ani deti v kočíkoch, ktoré fanatickí nacionalisti hádzali do Labe? A to všetko iba pre upevnenie nacionálneho charakteru tohto štátu a hlavne bezbrehého Benešovho nacionalizmu, ktorý by tu mohol byť výstižnejšie označený ako nacizmus. Zločinný komunizmus, ktorý nám Česi odhlasovali, a ktorý nasledoval potom, je už oproti tým hrôzom a počtom povraždených a popravených pomaly ako pobyt v kúpeľoch, hoci aj len Jáchymovských...

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska (KPVS) ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **e-mail:** uzpko@mail.t-com.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku:** 1 EURO ● **Predplatné 10 EUR**/kalendárny rok ● **Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciamе** ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

Nemožno propagovať projekty odporujúce Ústave SR

Text Ústavy SR v prvej hlave, čl. 1 hovorí, že „**Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.**“ Zdôrazňujeme: neviaže sa na nijakú ideológiu...Ibaže zástancom liberálnej demokracie ako si Ústava neprekáža a napriek jej jasnému zneniu sa usilujú celému Slovensku vnútiť koncept liberálnej demokracie. Najnovšie cez verejnoprávneho vysielateľa, lebo „je to jeden z najsledovanejších a naj dôveryhodnejších zdrojov informácií“, povedal v relácii Správy a komentáre 4. februára 2020 politológ Pavol Baboš z Katedry politológie FF UK v Bratislave. A preto podľa neho „môže zohrať kľúčovú úlohu vo vysvetľovaní, prečo je liberálna demokracia dobrá a prečo jej princípy sú dôležité a čo by sa mohlo stať, ak by sme sa ich nepridržiavali“.

Extrémne poňaté princípy liberálnej demokracie vykoršujú slovenskú identitu, zastávajú sa antropologických nezmyslov zakotvených v Istanbulskej dohovore, z princípu odmietajú národ, hranice štátov, podporujú

adopcie detí pámi rovnakého pohlavia a zaplavenie slovenskej spoločnosti imigrantmi. RTVS dlhodobo preferuje redaktorov inklinujúcich k liberálnej demokracii a umožňuje im ich ideologickú orientáciu presadzovať na obrazovke a tým popierať charakter verejnoprávnosti RTVS ako aj Ústavu SR.

Organizácia politických väzňov vyjadruje hlboké znepokojenie nad trendmi v našej spoločnosti, ktorá sa len nedávno dostala spod područia komunistckej ideológie. Štyridsať rokov sme tu mali „ľudovú“ demokraciu a tak už nechceme žiadnu ďalšiu s ideologickými prívlastkami. Nám postačí taká, ktorá demokraticky reflektuje názory a postoje väčšiny slovenskej spoločnosti. Tak UK, ako aj RTVS by mali brániť výdobytky novembra '89 a dodržiavať platné zákony a hlavne Ústavu Slovenskej republiky. Vyzývame riadiace rezorty, aby sa stavom vo svojich organizáciách zaoberali.

Predsedenstvo PV ZPKO

Tak ako po voľbách?

Zlomové, osudové a podobne označované voľby 2020 máme za sebou. Poznačené vraždou novinára a jeho priateľky, no bez nejakej väčšej témy. Ak za takú nepovažujeme boj s korupciou alebo zápas za zachovanie kultúrnej identity Slovákov. Kultúrne témy, ako sa zdá, voličov sa nedotýkajú, nie sú dosť atraktívne, nebolia. Ale ukázať Počiatkovú vilu na Azúrovom pobreží? Ktorého voliča to nenahnevá?

Bežný volič, ktorý sa denne nezaobrá politickou a unikajú mu kauzy ako pozemkové podvody, daňové podvody, volebné podvody, spokojne pošle do parlamentu podvodníkov, vysielajúcich výzvy na boj s mafiou či korupciou. Tie prichádzajú najmä od predstaviteľov strany Za ľudí, čo sa nedá považovať za nič iné, než za výsmech občanov SR. Ibaže Andrej Kiska a jeho strana Za ľudí môže s Igorom Matovičom, Richardom Sulíkom a Borisom Kollárom vytvoriť koalíciu s ústavnou väčšinou v parlamente. Je to skutočne

ideálny tím na boj s akoukoľvek mafiou?

V roku 1998 sa Slovensko tiež dočkalo zmeny a nová koalícia s ústavnou väčšinou toho veľa nedokázala. Akurát, že sa zachovala ako pražská povojnová garnitúra, ktorá zlikvidovala elitu

SLOVO SVEDECTVA

národa. No v roku 1998 to už boli Slováci, ktorí odvolali diplomatov vymenovaných počas predchádzajúcej vlády, vyhodili všetkých redaktorov verejnoprávnej televízie a dosadili vlastných, rozprášili všetky slovenské stavebné podniky podieľajúce sa na výstavbe diaľnic, odovzdali strategické podniky cudzincom a povymetali všetkých zamestnancov spojených s pronárodnou vládou až po upratovačky. Koľko takých generálnych upratovaní národ vydrží bez ujmy?

O Matovičovi zahraničné médiá hovoria, že ide o politika mediálne zdatného, nepredvídateľného. Ale tiež o politika bez klasickej strany, do ktorej sa nedá vstúpiť, do ktorej prijíma

Matovič. Rovno na kandidátku. V jeho tíme je dosť ľudí s priam chorobne zakoreneným revanšizmom. Ak sa napokon dohodnú štyria predsedovia strán na koalíciu, pôjde prakticky o spoluprácu štyroch podnikateľov. S takouto zostavou Slovensko skúsenosť nemá.

Politickí väzni by sa mohli tešiť, že vláda bývalých komunistov sa skončila. No skúsenosť nabáda, netešiť sa predčasne. Lebo po roku 1998 práve tzv. pravicová vláda utiahla mešec s financiami pre našu organizáciu. Liberálne médiá ustavične na nás útočia, akoby ani neboli liberálne, ale komunistické. Hoci o Matovičovom hnutí sa nedá hovoriť ako o vyslovene liberálnom subjekte, v spojení so stranami Za ľudí, SaS a Sme rodina nemusí mať pochopenie pre organizáciu pripomínajúcu zločiny komunizmu. Kiska ako prezident ignoroval naše spoločenstvo, Čaputová tiež. Napriek tomu jestvuje nádej, že nová vláda bude rešpektovať a podporovať činnosť PV ZPKO. A to si úprimne želáme. **Eva Zelenayová** šéfredaktorka

Ich víťazstvo sa začalo utrpením

Prečo si politickí väzni komunizmu pripomínajú 25. februára víťazstvo komunistického strany v roku 1948? Veď od tohto dátumu začal režim celkom oficiálne presadzovať vedúcu úlohu strany v spoločnosti a oponentov prenasledovať ako nepriateľov ľudovodemokratického zriadenia. Vyše sedemdesiatisíc odsúdil v politických procesoch a ako povedal na Jakubovom námestí v Bratislave, pri pamätníku obetí komunizmu predseda Správnej rady ÚPN Ján Pálffy, nový režim sa začal utrpením ľudí. Nie, politickí väzni si nepripomínajú „víťazný február“, oni si pripomínajú obeť „víťazného februára“. Aby sa nikdy viac nezopakoval totalitný režim, aby sa neplnili väzenia ľuďmi za vyslovený názor, aby verejne demonštrovali túžbu po slobode a demokracii.

Ústav pamäti národa zorganizoval už tretí ročník pietnej spomienky na obeť komunizmu práve 25. februára. Pálffy pripomenul, že tohto roku uplynie sedemdesiat rokov od likvidácie

Zľava Rafael Rafaj, Ján Litecký Šveda a Miroslav Pleceník, predstavitelia PV ZPKO počas kladenia vencov.

Foto Eva Zelenayová

kláštorov, čo spôsobilo veľké morálne škody spoločnosti. Režim sa etabloval predovšetkým morálkou nenávisťi, falše a pretvárok, čo v našej spoločnosti naďalej víťazí. „V mene ÚPN budeme robiť všetko pre to, aby sa nezabudlo na neľudskú tvár komunistického režimu“, zdôraznil Pálffy.

Pri pamätníku politických väzňov

prehovorili všetci traja predsedovia organizácii politických väzňov. Predseda KPVS Peter Sandtner zdôraznil, že ak by nebolo „víťazného februára“, nebolo by ani politických väzňov. František Bednár, predseda Svetového združenia bývalých politických väzňov zasa spomenul, že znárodnenie dostalo Slovensko na úroveň rozvojových krajín. Vyslovil želanie, aby sa na rok 1989 spomínalo aspoň tak, ako na SNP. Ján Litecký Šveda, predseda PV ZPKO obrátil pozornosť na slobodu slova a povedal, že sloboda slova je vrcholom všetkých slobôd. Preto je znepokojujúce, že opäť začínajú novinárov zatvárať. Poukázal aj na fakt, že v SR nejestvuje nijaký slobodný denník, iba denníky vydané oligarchiou.

Pietna spomienka sa skončila položením vencov k pamätníku.

Eva Zelenayová

Účastníci pietnej spomienky na Jakubovom nám. v Bratislave.

Foto Eva Zelenayová

Nesúhlasíme, iba bránime slobodu slova

Na náš protest proti uväzneniu Vaskyho a Daňa sa ozvali viacerí naši členovia, či s nimi nebodaj súhlasíme. Dokonca sme sa dozvedeli, žiaľ až po zaslaní nášho stanoviska, že veľmi nechutným spôsobom ublížili aj jednej našej členke. **Všetkým chceme povedať, že nielen s názormi Vaskyho a Daňa, ktoré sú nám úplne protichodné, ale najmä s ich správaním, vulgarizmom a primitivizmom sa ani v najmenšom nezhodneme.** No rovnako považujeme za neakceptovateľné, aby sa za takéto úlety trestalo väzením.

Po novembri '89, v počiatočných rokoch budovania demokratickej fasády, bol hádam najcitovanejší autor Voltaire. Vo všetkých novinách sme si ikrát mohli prečítať jeho výrok: „Nesúhlasím s tým, čo hovoríš, ale do poslednej kvapky krvi budem brániť tvoje právo povedať to.“ Ale ako to už býva, čím viac sa cituje, tým menej sa podľa toho koná, čo asi najviac platí pre našich pokrokových novinárov, ktorí ešte vyrastali na citovaní Lenina...

Predsedníctvo PV ZPKO

Pietna spomienka v Bijacovciach

Uctiť si pamiatku strážmajstra ZNB **Pavla Kalinaja**, ktorý bol komunistickým režimom 17. februára 1951 v Bratislave popravený, prišli do Bijacoviec na výročie jeho popravy politickí väzni PV ZPKO.

Obec Bijacovce sa nachádza v regióne, ktorý je charakteristický tým, že je preexponovaný rôznymi historickými, kultúrnymi a prírodnými pamiatkami. Historický význam Bijacoviec je predurčený najmä tesnou blízkosťou bývalého administratívneho centra Spiša – Spišského hradu a cirkevného centra - Spišskej Kapituly.

Slávnosť sa začala sv. omšou v kostole Všetkých svätých. Po nej sa účastníci spomienky premiestnili k Obecnému úradu, kde je umiestnená pamätná tabuľa Pavla Kalinaja. Predsedníctvo PV ZPKO zastupoval na pietnom akte podpredsa PV ZPKO Štefan Novák, košickú pobočku Ján Brodňanský a Juraj Vrábel. Levočskú pobočku a jej členov viedla predsedníčka regionálnej organizácie PV ZPKO v Prešove Mária Dvorčáková.

Úvodné slovo predniesol starosta obce Mgr. Ján Pivovarníček, ktorý privi-

Obeta Pavla Kalinaja nie je zabudnutá. Aj tohto roku si ju pripomenuli nielen pri pamätnej tabuli.

Foto archív

tal žiakov Strednej odbornej školy i všetkých prítomných. Hlavný prejav predniesla pani Mária Dvorčáková. Poukázala na to, že naša spoločnosť sa môže zdravo vyvíjať len vzájomným porozumením a láskou. Zdôraznila, že tabule politických väzňov, ktorí boli nespravodlivo prenasledovaní zločineckým komunistickým režimom, sú mentom a spomienkou na ich martýrstvo. Apelovala hlavne na mládež, aby nezabudla, kto im priniesol slobodu. Zakončila slovami: „Hľadajme to, čo nás spája a nie to, čo nás rozdeľuje“. Po hymnickej piesni „Kto za pravdu horí“ položili k pamätnej tabuli veniec a zapálili sviečky.

Pavol Kalinaj pracoval na Povereníctve vnútra a tajne informoval

prostredníctvom Štefana Uhrina biskupa Michala Buzalku, o niektorých pripravovaných akciách ŠTB, namierených proti kňazom a Rímskokatolíckej cirkvi. Žalobu na Pavla Kalinaja po odhalení informácií podal prokurátor Anton Rašla, ktorý bol známy rozsudkami, často končiacimi trestom smrti. Pavol Kalinaj bol za ohrozenie republiky a vyzvedačstvo odsúdený na trest smrti popravením. Od krutých biťiek a psychického teroru počas vyšetrovacej väzby sa stal nevládnym. Na šibenicu ho museli protiprávne vyniesť.

V roku 1990 bol Vyšším vojenským súdom v Trenčíne rehabilitovaný. Juraj Vrábel

Pribudli pamätné tabule

Na základe mimoriadne chvályhodnej aktivity Júliusa Nemca a miestnych historikov Filipa Petruša a Martina Lacka, za neodmysliteľnej pomoci miestneho kňaza vdp. Jozefa Drobného sa 2. februára na kostole Sv. Mikuláša v Starej Lehote (farnosť Modrová, dekanát Nové Mesto nad Váhom), odhaľovali hneď dve pamätné tabule pre miestnych rodákov - kňazov. Jedna pre národovca a spisovateľa **Petra Brišku**

Druhý zľava biskup Nitrianskej diecézy Mons. Viliam Judák počas sv. omše.

Foto archív

pôsobiaceho na hornej Nitre, mimochodom brata oveľa známejšieho Rudolfa Brišku, ktorého ekonomické spisy pomáhali budovať Slovensko. Druhá pre **Antona Domina**, kňaza, politického väzňa a pétépáka.

Slávnosťnú sv. omšu celebroidal nitriansky diecézny biskup **Mons. Viliam Judák**, ktorý mal aj veľmi dôstojnú kázeň k tejto príležitosti. Pri odhalení tabúľ historik Martin Lacko priblížil konkrétnu činnosť týchto dvoch vzácných mužov miestnym rodákom, ktorí sa zišli v hojnom počte. Predsa PV ZPKO v krátkom príchovore poďakoval iniciátorom za všetkých politických väzňov a hlavne vyzdvihol, že pribudla ďalšia hmotná pripomienka na časy nie tak dávno minulé, pretože krvavé rany sa postupne zacelia, slzy po čase uschnú a výkriky utrpenia doznejú, takže aby sa niekto neskôr na to utrpenie nepýtal: bolo? nebolo? Veru, že bolo a bolo pekelné...

Ku koloritu tejto vydarenej akcie veľmi prispel aj spev ženského súboru Modrovanky-Krojovanky zo susednej dediny, ktorého členky vystupujú v krásnych miestnych (modrovských) krojoch. (jz)

Tridsaťdva rokov od „bratislavského Veľkého piatku“

Slováci patrili k národom, ktoré boli po nastolení komunistických režimov vo východnej Európe dobre pripravení na odpor proti brutálnej ideológii marxizmu bolševického razenia, potláčajúcej slobodu ducha a ľudskú dôstojnosť. Katolícka cirkev už v rokoch 1919 – 1945 upozorňovala na toto nebezpečenstvo a pred príchodom Červenej armády na Slovensko sa aj reálne pripravovala na konflikt s komunizmom. Chargé d'affaires Svätej stolice v Prahe Mons. Gennaro Verolino priniesol v marci 1949 do ČSR smernicu, podľa ktorej sa mala začať budovať tajná štruktúra katolíckej cirkvi. Tzv. „slovenská mlčiaca cirkev“ má svoj počiatok 5. novembra 1949, keď bol bez štátneho súhlasu za spišského pomocného biskupa vysvätený Štefan Barnaš. Ďalšími biskupmi tajnej cirkvi boli Pavol Hnilica, Ján Chryzostom Korec, Dominik Kalata a Peter Dubovský. Tajná cirkev, zvlášť mužské rehole po likvidácii kláštorov, potrebovala biskupov, lebo jedine oni mohli riadne svätiť kňazov.

V osemdesiatych rokoch 20. stor. sa v rámci Charty 77 vytvorilo katolícke krídlo, ktoré na Slovensku reprezentovali Ján Čarnogurský, František Mikloško a Vladimír Jukl. Boli to roky poznačené veľkým rozmachom katolicizmu, živého z katakomb. Charakterizovali ich mnohotisícové zhromaždenia už nebojácnych veriacich katolíkov na pútnických miestach (Levoča, Šaštín, Staré Hory, Gaboltov atď.), ale aj protestná hladovka bratislavských seminaristov, otvorené listy katolíckych aktivistov štátnym predstaviteľom. Vyvrcholením aktivít občianskej a náboženskej solidarity na Slovensku bola sviečková demonstrácia v Bratislave, ktorá sa konala 25. marca 1988 a vošla do histórie ako „sviečková demonstrácia“ alebo „bratislavský Veľký piatok“. Iniciátorom tohto protestného zhromaždenia bol Svetový kongres Slovákov a jej domácim uskutočňovateľom bol katolícky disident František Mikloško.

Vatikánsky rozhlas

10. marca 1988 upozornil slovenských poslucháčov na pripravované podujatie správu: „Dňa 25. marca od 18.00 do 18.30 hod. sa bude konať v Bratislave na Hviezdoslavovom námestí pred budovou Slovenského národného divadla verejné zhromaždenie občanov. Cieľom tejto tichej manifestácie, ku ktorej vyzývajú mnohí veriaci, bude žiadosť o vymenovanie katolíckych biskupov na uprázdnené diecézy na Slovensku, apel na úplnú náboženskú slobodu v Česko-Slovensku a na úplné dodržiavanie ľudských práv. Účastníci zhromaždenia vyjadrí svoj súhlas s programom zhromaždenia držaním horiacich sviečok. Toto zhromaždenie sa opiera o článok 28 Ústavy a o § 6 zákona č. 68/1951 Zb. o dobrovoľných organizáciách a zhromaždeniach. Toto ohlásenie dal na vedomie Okresnému národnému výboru v Bratislave v mene veriacich občanov Dr. František Mikloško 10. marca 1988.“

Rozhlas a televízia opakovane varovali občanov, že sa chystá nepovolené zhromaždenie. Školy mimoriadne skrátili vyučovanie, učni a stredoškólcovia museli opustiť Bratislavu. Organizátori demonstrácie boli predbežne zadržaní a na demonstrácii sa nemohli zúčastniť. Aktivisti zhromaždenia pred SND prečítali výzvu slovenských katolíkov adresovanú vláde a po speve štátnej a pápežskej hymny sa začali modliť ruženec. Polícia sa po opakovaných výzvach na rozídenie pokúšala zhromaždenie rozohnať, pričom si počínala veľmi brutálne. Použila obušky, vodné delá a iné brachiálne prostriedky, zadržala a vypočúvala 141 osôb, medzi ktorými boli aj cudzí pozorovatelia, pracovníci ORF (rakúskej televízie) a britský novinár.

Sviečková demonstrácia

bola najmasovejším vystúpením proti režimu od augusta 1968. Hoci mala veľký ohlas doma a veľmi pozitívny v „slobodnom svete“, domáce analýzy z pier politrukov

vysvetľovali, že „k takejto situácii podľa nášho názoru dochádza preto, že rímskokatolícki veriaci u nás sú jednostranne informovaní a chýba im účinnejšia kontrapropaganda na odhalenie zámerov politického katolicizmu podporovaného západnými diverznými centrami. Napriek tomu, že Zbor ordinárov Slovenska sa dištancoval od konania „zhromaždenia“ a tesne pred jeho konaním bolo niekoľko improvizovaných vystúpení duchovných v televízii, v mnohých kostoloch aj legálne pôsobiaci duchovní agitovali veriacich na „bratislavskú manifestáciu“...cirkev taktikou malých krokov pokračuje v realizácii zámeru stať sa politickou silou.“

Keď sa 25. marca 1988 uskutočnilo pokojné verejné zhromaždenie slovenských katolíkov, jeho cieľom bolo tichou manifestáciou so zapálenými sviečkami žiadať menovanie katolíckych biskupov na uprázdnené biskupské stolce, úplnú náboženskú slobodu a dodržiavanie ľudských práv. Skutočne, toto všetko Slovákom vtedy chýbalo. Biskupské stolce, okrem B. Bystrice a Nitry, boli neobsadené. Hoci Slovensko bolo od roku 1977 samostatnou cirkevnou provinciou, nemalo stále svojho metropolitu. Sloboda náboženského vyznania, hoci oficiálne garantovaná, fakticky pre mnohé profesijné skupiny občanov neexistovala. Školstvo sústavne ateizovalo slovenskú mládež. V úsilí vytlačiť náboženské obrady zo života ľudí vznikli tzv. zbory pre občianske záležitosti, ktorých aktivisti počtom prevyšovali desaťnásobne všetkých katolíckych duchovných na Slovensku.

Perzekúcia cirkvi a ideologický tlak na veriacich bol na Slovensku systematicky riadený a prevyšoval svojou tvrdosťou a aroganciou, najmä v sedemdesiatych rokoch, proticirkevné opatrenia nielen v Česku, ale aj v Maďarsku a v Poľsku. Najťaživejšou skutočnosťou života kresťanov v reálnom socializme bol štátny dozor nad cirkvami. Tento relikv jofezinizmu vo svojej stalinskej podobe vytvoril morbidnú štruktúru sledovania činnosti veriacich.

Čo sa zmenilo za uplynulé roky?

Všetky biskupské stolce sú obsadené. Diecézni biskupi dostali viacerých pomocných biskupov, takže dnes má Slovensko dostatok katolíckych biskupov, ktorí tvoria Konferenciu biskupov Slovenska. Biskup J. Ch. Korec bol poctený kardinálskou hodnosťou a dve slovenské cirkevné provincie bratislavskú a košickú spravujú arcibiskupi – metropolitii. Slobodu náboženskej viery a autonómne postavenie cirkvi garantuje v Slovenskej republike Ústava SR a zákony. Štátny dozor nad cirkvami bol zrušený. Vzťahy medzi štátom a cirkvami sa charakterizujú ako partnerstvo. Cirkvám sa v rámci širokokoncipovanej reštitúcie vrátil takmer všetok cirkevný majetok, čo malo byť predpokladom pre jej angažovanosť v oblasti výchovy, charity a zdravotníctva. Registrované cirkvi si v Slovenskej republike zriadili cirkevné školy všetkých stupňov, ktoré sú dotované zo štátneho rozpočtu. Pri teologických fakultách vznikli viaceré kňazské semináre. Mužské a ženské rehole obnovili svoju činnosť. Vznikol celý rad spoločenstiev zasväteného života, ktoré pôsobia v profánom prostredí. Svätá stolica a Slovenská republika obnovili diplomatické styky na najvyššej úrovni a podpísali základnú zmluvu, prvýkrát v našich dejinách komplexne upravujúcu vzťahy štátu a Katolíckej cirkvi.

Bratislavská pamätná sviečková manifestácia sa radí k takým zvláštnym aktivitám, ktoré, hoci vznikli spontánne, určite mali aj iný podtext. Testovala sa v nej sila slovenského katolicizmu? Už pamätný Velehrad 1985, keď práve odvážni slovenskí pútnici verejne vypískali štátneho predstaviteľa, ale najmä mnohotisícové púte po celom Slovensku naznačovali, že v slovenskom katolicizme je veľký potenciál. Samotná sviečková manifestácia tento potenciál v plnej miere neukázala. Obavy režimu pred politickým katolicizmom boli podmienené jeho reálnou silou.

Peter Mulík

Umelci proti komercializácii

Pri príležitosti sviatku blahoslaveného Fra Angelica, talianskeho ranorenesančného maliara a dominikánskeho kňaza, Rada Konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru ocenila umelcov za ich kresťanský prínos do umenia. Slávnostné odovzdanie cien sa uskutočnilo 18. februára v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave. Oceňovalo sa v kategóriách slovesné umenie, výtvarné umenie, hudobné umenie a **biskup František Rábek**, ktorý je predsedom Rady KBS, odovzdal aj mimoriadne ocenenie.

Nás potešilo, že jedným z ocenených bol aj náš dlhoročný člen, operný spevák **Juraj Hurný**, ktorý žije v rakúskom Grazi, kde dlhé roky pôsobil v opere, a ktorému sme len nedávno vydali knihu spomienok „Keď nám nebolo do spevu...“. Majstroví Hurnému sa dostalo aj pocty, že na záver predniesol ďakovnú reč za všetkých ocenených, kde o.i. pripomenul potrebnú vernosť kresťanským zásadám a upozornil na nebezpečenstvo čoraz viac sa rozmáhajúceho agresív-

Juraj Hurný (vľavo) prijíma gratuláciu biskupa Františka Rábeka.

Foto archív

neho liberalizmu, za čo zožal zaslúžený potlesk od prítomného početného publika. **(jz)**

Slovenská história je stále tabu

Keď som 5. februára tohto roku sledovala televíziu, zaujala ma otázka učiteľky, ktorá sa pýtala detí, aby jej povedali, aký bol dr. Jozef Tiso. Nevie, kto objednal v televízii túto reklamu, ale na takúto otázku v dnešnej dobe žiaden žiak neodpovie, lebo nevie nič o živote dr. Jozefa Tisu. Veď dnešní gymnazisti nevedia odpovedať ani na otázku, kto bol Gustáv Husák. Dostala som odpoveď, že oni sa o Husákovi v škole neučili.

Naša mládež vôbec nepozná históriu svojho štátu, lebo

nemá o nej žiadne učebnice. Opätovne som žiadala ministerstvo školstva, aby vydalo nové a pravdivé knihy dejepisu pre školy, no dostala som odpoveď, že nie sú na ne financie a preto si učitelia musia k daným témam sami pripraviť učivo. Asi niekto chce, aby naša mládež nič nevedela o našej histórii. Veď história je matkou múdrosti. Dokedy budeme trpieť, že naša mládež nebude nič vedieť o našej histórii?

Teším sa, že sa stane náprava a nájdu sa prostriedky na tak dôležitú knihu ako je dejepis.

Margita Zimanová
rodená Valentová

Kontakty trvajú

Jozef Korec, synovec zosnulého Jána Chryzostoma kardinála Korca, pozval členov našej organizácie na sv. omšu za kardinála Korca a jeho brata Antona Korca. Konala sa 28. januára v kostole sv. Petra a Pavla v Nitre. Sumou 30 eur podporil našu organizáciu za čo mu vyslovujeme veľkú vďaku. Kardinál Korec bol dlhoročným členom našej organizácie a veľkou morálnou autoritou. Česť jeho pamiatke i pamiatke jeho brata. **Alžbeta Loudová**

Udržujeme spoločenstvo

Pani **Magda Peštová** oslávila 4. februára 2020 svoje 90. narodeniny. Za našu organizáciu PV ZPKO v Nitre som ju 7. februára navštívila, popriala veľa zdravia a Božieho požehnania, odovzdala som jej kyticu a malú pozornosť. Pani Magda ma srdečne privítala, ďakovala za našu pozornosť, že na ňu nezabúdame. Zaujímala sa o novinky v organizácii, porozprávali sme sa o aktuálnom dianí, zaplatila si členský poplatok. Poďakovala som sa jej, že mi umožnila prísť za ňou, za jej pohostinnosť a ona na oplátku pozdravovala všetkých členov PV ZPKO.

Alžbeta Loudová
predsedníčka RO PV ZPKO v Nitre

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzo-

rov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, ako by sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109 alebo sa kontaktujte na tel. číslo 02-526 381 56.** Darcom úprimne ďakujeme. Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

Anton Domin

Kňaz – pétepák – kanonik

Prenasledovanie Katolíckej cirkvi na Slovensku sa začalo už s návratom Československa – prvé vraždy a perzekúcie kňazov sa spájajú s vypuknutím povstania v roku 1944. Po prechode frontu nasledovalo zatýkanie viacerých katolíckych kňazov, vrátane niektorých biskupov. Byť uvedomelým katolíkom a Slovákom bolo v Československu takmer vždy spojené s rizikom. Už ako mladý klerik to pocítil aj Anton Domin, ktorý sa svojím národným a protikomunistickým postojom netajil.

Narodil sa 7. júna 1921 v Starej Lehote. Otec strávil ako vojak rakúsko-uhorskej armády štyri roky v ruskom zajatí. Mal troch starších súrodencov. Po absolvovaní gymnázia nastúpil do seminára v Nitre.

Prvé perzekúcie (1945 – 1946)

Presvedčenie mladého klerika formovala rodina a okolie, ale aj vojnové zážitky. Patril medzi tých, ktorí si už v roku 1944, na základe partizánskych výčinov, uvedomili hrozbu prichádzajúceho komunizmu. Veľké pobúrenie medzi katolími vyvolalo i súdenie kňaza a prezidenta SR Dr. Jozefa Tisu. Odpor voči novému, surovému režimu prejavovali najmä mladí ľudia, osobitne študenti. Odveta režimu bola krutá.

Ako poslucháča 3. ročníka Antona ešte pred Vianocami 1945 zobrala ŠtB zo seminára na Policajné riaditeľstvo do Bratislavy, kde podstúpil tvrdé výsluchy. Z jeho stretnutia so skupinou mladých Bojňancov v lete 1945 na Dastíne vykonštruovala ilegálnu protištátnu činnosť. V tom čase bolo v čl. väzeniach fyzické týranie a mučenie bežným. Od konca februára 1946 bol v samotke. Koncom apríla 1946 bol podmienčne prepustený. Podľa obžalobného spisu Štátneho zastupiteľstva bol obvinený z členstva v „tajnej ilegálnej organizácii, ktorá si zobrala za cieľ samostatný slovenský štát“.

V septembri 1946 ho zaradili do politického procesu s bývalým príslušníkom Hlinkovej mládeže Štefanom Chalmovským. Sám o pohnutej atmosfére po povstaní a tzv. oslobodení v roku 1945 napísal: *Boli sme svedkami smutných udalostí od vypuknutia povstania 29. augusta 1944. Neďaleko mojej rodnej dediny, v Novej Lehote, sa usadila partizánska brigáda Boženka, ktorej velil kpt. Snežinský. Jeho partizáni terorizovali celé okolie, lúpili a vraždili. Po horách je veľa hrobov... Potom prišla Červená armáda, deportácie, zatváranie, zrušenie cirkevných škôl. Začala účinkovať ŠtB, zriadená podľa moskovskej NKVD. Nastolili teror, zaviedli vyšetrovacie metódy podľa sovietskeho vzoru, vymýšľali súdne procesy, do ktorých sa pokúšali zaplietť nejakého cirkevného činiteľa, kňaza alebo aspoň rehoľnú sestru či bohoslovca, aby sa tak dokázal klérofašizmus. Nečudo, že to všetko ťažko znášali najmä študenti: vysokoškóľáci a stredoškóľáci. Takto som sa i ja dostal do súdneho procesu, ktorý viedli proti Dr. Štefanovi Chalmovskému a jeho spoločníkom. (...) „Vtedy bolo ovzdušie napäté a vrchnosť hľadala nepriateľov v každom kričku a aj detské hry považovali za protištátne úklady, ako sa to stalo i s mladými v procese so Štefanom Chalmovským“.*

Pre nedostatok dôkazov bol síce v procese oslobodený, no obviene sa s ním vlieklo ešte asi 12 rokov a malo za následok, že bol pod dohľadom ŠtB.

Ako mladý kňaz a pétepák

Po prepustení z väzby mohol seminár dokončiť. Vysvätený bol v Nitre 20. júna 1948 a patril medzi posledných kňazov, ktorých ordinoval biskup Karol Kmeťko. Jeho prvými kaplánskymi stanicami boli Stará Bystrica a Lietava. Keďže odmietol Velehradskú konferenciu tzv. vlasteneckých kňazov (podporujúcich komunizmus), na zásah predsedu KNV v Žiline a cirkevných tajomníkov bol v apríli 1951 presunutý za správcu fary do odľahlých Lutíš. Keď v novembri toho istého roku odmietol prečítať fingovaný pastiersky list, koncipovaný z vôle „strany a vlády“, bol zbavený fary a začiatkom decembra 1951 povolaný do Pomocných technických práporov (PTP). Domin v PTP napokon strávil dva a pol roka (1. december 1951 – 7. máj 1954). Nastúpil do českej Mimone, vojenský tábor Hvezdov, službu ukončil v pevnosti v Komárne. Pobyť v PTP mal však, napriek spomenutým prekážkam, svoj význam pre formáciu kňazov. S odstupom času ho zhodnotil slovami: *„Mal svoje veľké negatíva, najmä pre telesne slabých a chorých. Mal však aj veľké pozitíva: utvorenie veľkej kňazskej rodiny, upevnenie viery, duchovný rast, denná svätá omša, i keď tajne, duchovné obnovy, duchovné cvičenia – veď boli medzi nami vynikajúci rehoľníci: jezuiti, saleziáni, redemptoristi, františkáni, kapucíni...“*

V pastorácii (1954 – 1996)

S biľagom politického väzňa sa mu, z hľadiska štátu, pracovalo ťažko. O to väčšiu dôveru však získal u veriach či iných statočných kňazov, a nielen nitrianskej diecézy, v ktorej pôsobil. Po návrate z PTP bol poslaný za kaplána až do pohraničnej fary v Skalitom (1954 – 1957), potom nakrátko za kaplána do Považskej Bystrice (1957). Následne za správcu fary do Varína (1957 – 1959), Lednických Rovní (1959 – 1970). Napokon, v roku 1970 zakotvil ako správca fary v Trenčíne – Orechovom, kde ostal až do roku 1996. Publikácia o dejinách farnosti jeho činnosť hodnotí nasledovne: *„Farnosť spravoval v tvrdých rokoch komunistickej diktatúry. Svojou všestrannou pastoračnou činnosťou sa snažil odstraňovať zhubné účinky ateizácie.“*

V miestnej ZŠ zaviedol vyučovanie náboženstva. Zaslúžil sa o opravu kostola, fary, kaplnky Panny Márie v Záblatí či o iné rekonštrukčné práce. Najmä však o udržanie duchovného života vo farnosti. Patril medzi kňazov, ktorí sa podľa evanjelia aj spravali a žili. Svojim prístupom, ľudskosťou i hlbokou vierou a nábožnosťou bol príkladom viacerým mladým, u ktorých vzbudil záujem o duchovné povolanie a dovedol ich ku kňazstvu (Ján Ďuriga, Pavol Minarčič, Ján Bulko, Peter Masařík či Martin Bošanský). Ocenenie zo strany cirkvi za jeho celoživotný postoj vyjadrili aj tituly čestný dekan (1980) a titulárny (nitriansky) kanonik (1998). Zomrel 25. apríla 2002 v domove v Považskom Podhradí. Pohreb sa konal 1. mája 2002 v Trenčíne – Orechovom, kde je aj pochovaný.

Martin Lacko

Francúz Ernest Denis o Slovákoch

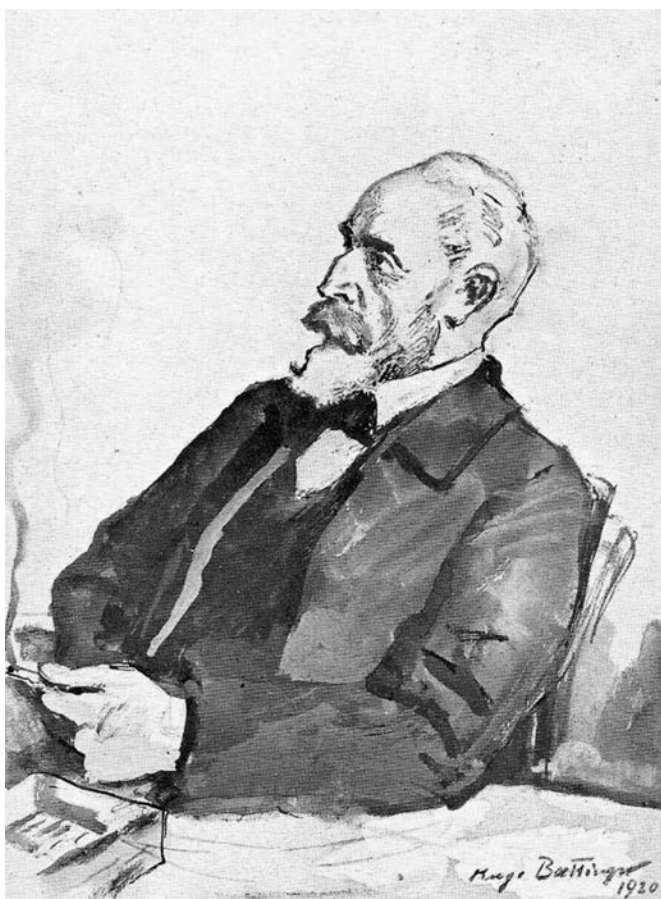

Občas sa treba pozrieť aj dozadu, aby sme lepšie čítali prítomnosť. A tkali budúcnosť. Už je tomu 101 rokov, čo v češtine vyšla kniha profesora na parížskej Sorbone Ernesta Denisa (1849 – 1921) „Otázka Rakouska. Slováci“. Kniha má dve časti, v prvej odhaľuje Denis rakúsku falošnosť a katastrofálnu politiku Habsburgovcov, osobitne Františka Jozefa. Počas jeho „úradovania“ Rakúsko prišlo o svoj vplyv v spolku nemeckých štátov (tu ho nahradilo Prusko) a osudovo smerovalo k zániku monarchie. Vrcholom chybné politiky bolo rakúsko-maďarské vyrovnanie, ktorým si Nemci a Maďari rozdelili zóny svojho útlaku slovanskej väčšiny v monarchii v zmysle hesla: „Střežte své houfy, my postřezíme své“.

Maďarská príležitosť na odvetu

Denis však vidí rakúske omyly aj počas revolúcie 1848 – 1849, ktorú Habsburgovci potlačili s pomocou ruského cára a porážka Maďarov im otvárala skvelé vyhliadky. Stačilo poskytnúť práva slovanským národom a Maďari, odkázaní len na vlastné sily, boli by sa museli vzdať svojich hrdých nárokov. Rakúšania však rozmýšľali inak – napokon sa obrátili chrbtom Slovákom, ktorí umierali aj za nich – a odcudzením všetkých národov monarchie voči sebe dali zničeným Maďarom príležitosť na odvetu.

Nás najviac zaujímajú Denisove postrehy a závery, ktoré obsahuje druhá časť knihy, Slováci. Asi mu nemôžeme

zazlievať, že naše dejiny pozná z českých zdrojov a popisuje ich viac-menej tak, ako to dodnes robievajú na pražskom mlieku odchovaní profesionálni historici. Je však pozoruhodné, že Denis píše o „Slováciach Mojmírových a Rastislavových“ (nie o Moravanoch) a Rastislava prirovnáva ku Chlodovikovi, prvému kresťanskému kráľovi Frankov. Upozorňuje, že v roku 1780 sa začala vláda Jozefa II. a národnostné zápasy, ktoré sa skončia rozpadom Rakúska. Vďaka Jozefovmu zámeru germanizovať monarchiu (nahradiť v úradoch latinčinu nemčinou), prebudili sa Maďari, ale zmysleli si, že sú vyššou triedou občanov a chceli z „inorodcov“ vytvoriť stav helótov.

Kto chce ješ, musí vedieť maďarsky

Východiskom maďarizačnej politiky, ktorej prvá etapa sa začala už v roku 1791 (snem vtedy nariadil, aby boli menovaní profesori maďarčiny na všetkých stredných a vyšších školách) bola akási slovná hračka: všetko maďarské je uhorské a naopak, všetko uhorské je maďarské. Jazyk maďarský totiž (doteraz) jedným názvom označuje aj všetkých obyvateľov krajiny, aj „priamych potomkov Arpádových“, píše Denis. Slováci, Rumuni a Srbi boli Uhrami, nie však Maďarmi. Do hry vstúpil „zlý génus národa, Ludvik Kossuth, ktorý neznal jiné národy v Uhrách než národ maďarský a vybízal tasit šavli“. Maďari na dvojzmyselnom základe uviedli druhé národy do poníženeho postavenia, čo je nepochybne jediný historický príklad vlády založenej na slovnej hračke. Druhá, rozhodujúca etapa asimilácie sa začala po rakúsko-maďarskom vyrovnaní v roku 1867. Odvtedy platilo: „Kdo chce jíst, musí se naučit maďarsky“. Denis si všimá, že v čele úsilia urobiť z Uhorska maďarský štát stáli slovenskí renegáti: najslávnejší rečník a básnik Uhorska, Kossuth a Petöfi, obaja odpadlíci rovnako ako Burian, posledný minister zahraničných vecí.

Pýcha má blízko k hlúposti

Kniha je dostupná online: <http://kramerius4.nkp.cz/search/i.jsp?pid=uuid:2bc5f0f0-987e-11e2-9a08-005056827e52>. Odporúčam si ju vyhľadať a prečítať. Možno potom ľahšie pochopíme, prečo napríklad v predvolebnej kampani používali niektorí menšinoví politici maďarčinu na obrazovkách slovenských TV staníc, aj keď prekladáním do slovenčiny strácali čas. Denis píše, že východiskom maďarskej politiky bola (a dosiaľ je) nesmierna maďarská pýcha, hraničiaca s hlúposťou: mimo Maďarska niet života a ak aj je, nie je taký! Podľa Denisa istý pedagóg dokazoval, že jedine Maďar dokáže milovať, samá reč to dokazuje. „Je vous aime“, „I love you“, akéže nepôvabné sú to slová! Povedzte: „Szeretlek“, hľa, aké je to slovo vznetlivé, výrazné! – Ozaj, odpovedal cudzinec, svedkovia tvrdili, že polícia musela zakázať používanie tohto slova, pretože na jeho jednoduché počutie nevinné panny porodili silných chlapcov.

V zozname bratislavských ulíc som Denisovu ulicu nenašiel. Zaslúžil by si ju.

Marián Tkáč

Progresívci sú horší ako to, čo tu bolo do roku 1989

Pokračovanie z 1. strany

Veď napríklad bod zlomu v ich programe a jednotlivé pasáže, ktoré rozobrali odborníci svedčia o tom, že to je ešte horšie ako to, čo tu bolo do roku 1989. Hlásia sa k liberálnej demokracii a presadzujú ju totalitnými metódami. Na verejnosti tvrdia, že liberálnu demokraciu máme zakotvenú v Ústave SR, čím prakticky hovoria to, čo sme tu mali do roku 1989, keď článok štyri Ústavy hovoril o vedúcej úlohe komunistickej strany v spoločnosti. Liberáli teda zneužívajú slobodu a sálamovou metódou vnucujú spoločnosti názor o ich výlučnosti.

● **Vy ste sa pokúšali založiť nejaké národno-kresťanské strany. Myslíte si, že jestvujúce s národno-kresťanským základom nestačia? Napríklad SNS, KDH, ĽS NS?**

Rozdiel medzi jestvujúcimi i novovznikajúcimi a našim hnutím bol v tom, že to naše malo byť fest radikálne. Žiadna politická korektnosť, pretože to nevedie k ničomu. To je len taká barlička k tomu, aby sme síce povedali svoj názor, ale len tak, aby sme boli pre každého chrumkaví, aby sme nikoho neurazili.

● **To nie je radikalizmus, to je normálna požiadavka doby na pluralitnú spoločnosť.**

Ibaže taký subjekt je označovaný za radikálny. Ja si však myslím, kde je radikálny problém, tam potrebujeme radikálne riešenie. Radikálne nie je nič hrôzostrašné, aby si to zasa niekto nevyšvetlil tým spôsobom, že tu chceme koncentráky a uránové bane. Nie. Ak máte zápal pľúc, tiež ho budete liečiť radikálne antibiotikami a nie šumivým Celaskonom. Takže my sme veci pomenovávali tak ako sú, žiadne obkecávačky, žiadne omáčky okolo toho, proste radikálne riešenia.

● **Čo vám v súčasnosti najviac prekáža, čo treba radikálne zmeniť?**

Postoj spoločnosti k veciam verejným. Za posledných 30 rokov vyrástla generácia, nechcem paušalizovať, ale drvivá väčšina sú nepoužiteľní ľudia.

Robert Bačinský v Kosove.

Foto archív

Na nič. Proste im stačí zobrať do ruky mobil, ich najväčšia starosť je, či majú všetko stiahnuté, či majú podľa najnovšej módy oblečenie, strih, ktorý dnes letí, ostatné ich nezaujímá. Okolo nich sa dejú veci o akých nemajú ani poňatia, priamo sa ich dotýkajú, ale nemajú o ne záujem. Ich ľahostajnosť nás môže doviestť do katastrofy.

● **Čiže máme do činenia s hodnotovo vyprázdnenou spoločnosťou?**

Úplne.

● **Vy však patríte k mladšej generácii a nedá sa povedať, že nezaujímate občianske postoje. Začiatkom roku 2015 ste zaujali verejnosť tým, že ste vrátili vyznamenanie NATO a MO SR za vojenské operácie pod hlavičkou NATO v Kosove. Môžete povedať prečo?**

Bolo to vyznamenanie NATO, ktoré dostalo zopár vojakov a okrem toho som dostal aj od Slovenskej republiky, čiže obidve som odovzdal. Bolo to na protest proti tomu, že Slovensko vstúpilo do tejto teroristickej organizácie.

● **V otvorenom liste ministrom obrany SR, vláde SR a prezidentovi SR ste adresovali slová: „Vraciam dve spomínané vyznamenania, pretože sa hanbím za svoju službu v tej najzločineckejšej a najneľudskejšej organizácii, aká**

bola kedy založená a preto, že sa mi hnusí diktátorská politika USA, ktorú po celom svete pre svoje sebecké záujmy stále častejšie presadzuje aj pomocou NATO.“ To boli silné slová. Prečo ste sa vôbec prihlásili na misiu? Zrejme dobrovoľne?

Nebolo to dobrovoľné. To je veľký omyl a ľudia mi to často aj vytýkali, písali mi, prečo som tam teda šiel. Skutočnosť je taká, že na tú misiu, na ktorú som sa dostal, nebolo tak, že som dvihol ruku, že idem, lebo som sa rozhodol.

● **A ako?**

Bol som v armáde ako profesionálny vojak.

● **Čiže ste tam išli dobrovoľne?**

Za profesionálneho vojaka áno, ale nie na misiu. Prišiel som v pondelok po víkende do práce a na nástenke bol vyvesený menný zoznam vybratých vojakov. Neviem, koľko nás tam bolo, 30-35. A už sme mali zvláštny režim. Vzťahoval sa na nás výcvik a rýchlokurz albánčiny a takéto veci. Dvaja či traja kolegovia išli za veliteľom, že oni to odmietajú a oni proste na tu misiu nejdú a ten krik bolo počuť až na koniec sedemdesiatmetrovej chodby: „Pokiaľ nechcete ísť, rovnako si môžete zbláť veci, odovzdať ich a v armáde končíte.“ No a toto by bolo už štvrtýkrát, čo by som prišiel o zamestnanie.

● **Prečo ste si zvolili dráhu profesionálneho vojaka?**

Lebo vymoženosti demokracie som si zažil naplno. Prišla nezamestnanosť a v rýchlom slede po sebe som trikrát prišiel o zamestnanie. Keď toľkokrát stratíte prácu len preto, že došlo k prepúšťaniu a vždy sa zbavovali najmladších alebo tých, čo vo firme robili najkratšie, bez ohľadu na vek. Ja som trikrát po sebe prišiel o zamestnanie, narodila sa mi dcéra tak som sa rozhodol, že to nemôže ísť takto ďalej, že si musím nájsť stabilnú robotu a armáda sa ukazovala akože istota. Vedel som, že to nie je inštitúcia, odkiaľ ma pre slaboduchosť

nejakého riaditeľa prepustia, lebo sa mu nepáčim alebo z iných dôvodov profilovo nevyhovujem. Armáda bola pre tvrdých chlapov.

● **V ktorom roku ste vstúpili do profesionálnej armády?**

Po roku dvetisíc, v čase, keď Slovensko ešte nebolo členským štátom NATO. Slovensko vstúpilo do NATO počas mojej misie v Kosove

● **A malo to nejaký dopad na vašu misiu?**

Ten náš vlak už bol rozbehnutý. Slovensko vstúpilo do NATO (29. marca 2004) asi dva mesiace pred ukončením misie, takže tam už nejaké dramatické zmeny nenastali. Ale už ten pocit, že prisahal som vernosť Slovenskej republike a bude mi veliť nejaký Mickey Mouse z Texasu, som si nedokázal predstaviť. Že ani jeden slovenský veliteľ mi nebude veliť. Síce slovenský generál môže dať rozkaz, ale ten, ktorý mu dá Mickey Mouse z Texasu. Slovenskí velitelia sami nerozhodujú. Všetko musí byť po dohovore a iba to, čo povie NATO. A ja aby som skladal účty nejakému americkému generálovi? No nie.

● **To vás tak iritovalo?**

Tak som si povedal, to je konečná. Nemôžem slúžiť v slovenskej armáde, ktorej velia Spojené štáty, tak ako nemôžete sedieť na dvoch stoličkách. Čo to je? To je taký blud ako výraz sčítaný anafalbet. Slovenská armáda, ktorej velia Spojené štáty. Mne môže každý rozprávať, že nie je to tak. Je to tak.

● **To znamená, že táto skutočnosť vás vyhnala z armády?**

Áno, ja nebudem slúžiť s tými...

● **Napriek tomu ste dostali vyznamenanie?**

Ktoré som si nepýtal.

● **A akým spôsobom, komu ste ho odovzdali?**

Po návrate z misie som sa snažil ho odovzdať, vtedy bol ministrom obrany Martin Glváč. Keďže k fyzickému kontaktu nedošlo, napísal som mu list, dodnes mám od neho podací lístok. To znamená, že doručené to mal, čítať to čítal. List sa mi nevrátil, čiže ho prevzal. To znamená, že bol informovaný, no do dnešného dňa ma žiadnym spôsobom nekontaktoval. Takže tak ako to bolo, baretá, baganče, vyznamenanie, všetko do smetného kontajnera, tam, kam to patrí.

● **Malo to nejaký dopad na vašu ďalšiu kariéru v práci, v armáde? Alebo už ste boli mimo služby?**

Ja som kontrakt skončil, odišiel som do civilu a s armádou som na dobro skončil. Bolo to teda po skončení kontraktu, ktorý sa podpisuje na šesť mesiacov. Ale aj ten bol porušený, lebo nám misiu predĺžili o mesiac. Nemal nás totiž kto vystriedať. Až také je to lukratívne.

● **Vo všeobecnosti prevláda názor, že na misie idú tí, čo si chcú zarobiť. Nie je to tak?**

Slováci dostávali 980 dolárov mesačne, kým Švédi, Fíni a všelijakí ich traktoristi - pozbieranci zarábali 2500 dolárov. Oni si tam skutočne šli zarobiť, vrátili sa domov, obliekli montérky a vyšli na pole s traktorom... A nám Mikloš chcel ešte aj tých 980 dolárov zdaníť.

● **Keď ste sa vrátili, zostali ste v armáde?**

Doslúžil som to, čo som si mal odslúžiť, aby som mal čistý stôl a ani deň navyše.

● **V roku 1968 ste mali dva roky. Neskôr vás nelákalo emigrovať? Nemali ste nikdy také nutkanie?**

Mal. Dokonca som s jedným mojím kamarátom potajomky chodil na angličtinu do jednej garsónky, kde akýsi Ukrajinec rozprával snáď dvadsiatimi jazykmi.

● **Prečo potajomky?**

Nepamätám si, že by v tom čase existovali nejaké jazykové školy. Takže potajomky, ale nevyšlo to, lebo som sa ocitol pod drobnohľadom ŠtB kvôli kamarátom, ktorí emigrovali. Na políciu som chodil ako na hodiny klavíra.

● **Čo od vás chceli?**

Pýtali sa, prečo som ich neudal, že chcú emigrovať. Robili také finty, že mi ukázali fotku - a toho poznáš? V živote som ho nevidel. A pritom som ho poznal. Druhá fotka. A toho? - Nie, nepoznám ich a potom mi ukázali fotku, kde sme všetci traja a držíme sa okolo pliec. Reku neviem, to je niekde z pivárne, mali sme vypité, neviem kto to je. V podstate každý mesiac som tam bol. Na Moyzesovej v Košiciach. A pypytovali sa, prečo som ich neudal. Hovorím a čo si myslíte, že oni mi na nos zavesia, že chcú odísť? Ich rodičia nevedeli, že chcú emigrovať. Vtedy bola doba, keď rodičia boli schopní udať dieťa, že chce emigrovať. Aj také som zažil. Rodičia udali syna.

● **Koľko vás bolo súrodencov?**

Sme dvaja bratia.

● **Brat žije na Slovensku?**

Už aj on. My sme sa potom rozliezli. Keď som skončil v armáde išiel som do Anglicka, ale som mu nevedel prísť na chuť. Motal som sa po svete, skúšal som a nakoniec som zakotvil v Nórsku, kde som žil desať rokov.

● **Čo ste tam robili?**

Začal som ako vodič autobusu a potom som si pomaly začal v dome zariaďovať stolársku dielňu a začal som so stolárskymi výrobkami, nábytkom, bytovými doplnkami a tým sa zaoberám dodnes.

Eva Zelenayová

Bačinský s dvoma osemdesiatnikmi, ktorým pomáhal prežiť „humanitárne“ bombardovanie NATO, ktorým prišli o všetko.

Foto archív

Taká doba to bola, totalitná

Oravcov zvyknutých pracovať na svojom, po nastolení režimu komunistov najviac zo všetkého ničila kolektivizácia a tlak na ich vieru. Silné zásahy do spôsobu života a násilná deformácia ich myslenia vyvolávali odpor proti novému režimu.

Jozef Melek (1932) bol najmladší zo štyroch súrodencov. Hračiek nebolo, iba tie, čo si sám vystrúhal zo šindľa. Dreveného konika či gumipušku. Sortiment sa rozšíril, keď ako trinásťročný objavil v lese množstvo zbraní a munície. Na miestach, kadiaľ prechádzal front, nezostávali futbalové lopty...

Jozefova mamka si ťažkala, - keby nám vo viere nebránili a kňazov nechali na pokoji. Jej slová mu zneli v ušiach vtedy, keď ho oslovil majster na stavbe Oravskej priehrady, kde sa zamestnal ako vyučený elektrikár. Už po troch mesiacoch mu navrhol stať sa členom Bielej légie, lebo vedel, že Jozefova rodina sú slušní ľudia. Ako na tieto udalosti spomína? „Bez dlhého rozmýšľania som hneď súhlasil, veď ak by takú ponuku dostal niektorý z mojich rovesníkov, neviem, či by reagoval inak ako ja. Z Námestova sme v tej organizácii boli traja, štvrtý bol Ružomberčan, celkovo od Námestova po Bratislavu nás bolo päťdesiat. Mali sme roznášať letáky. V tom čase sa zakladali družstvá, brali kňazov. Kňazov sme chodievali strážiť, aby ich nezobrali do väzenia. Ľudia boli proti družstvám, lebo nám zobrali kravu, kone aj pôdu, ktorú sme museli podpísať a takto nedobrovoľne darovať. Ako mladí ľudia sme si mysleli, že niečo takýmito protestmi – roznášaním letákov – dokážeme urobiť. Že dokážeme ľudí znepokojených tým čo sa dialo spojiť a že sa začneme proti vznikajúcim tlakom režimu brániť.“

Jozef sníval, že zarobí veľa peňazí, oženi sa a to ho vyhnalo za robotou do sveta. V Amerike mal dosť rodiny, ale najskôr to skúsil v Stříbre na stavbe mosta s partiou Slovákov. Po troch mesiacoch sa už pýtal na prevádzachov na Západ. Zoznámil sa s jedným Čechom, ktorý mu bol od začiatku podozrivý. Vypytoval sa na dôvod, prečo chce ujsť z republiky, tak mu povedal, že podpálil

Jozef Melek

JRD, zhorelo 30 kráv a ide po ňom Štát na bezpečnosť. Netrvalo dlho, a prišli ho zatknúť. Zo Stříbra ho previezli do Plzne. Mal podozrenie, že ho niekto na Orave udal, lebo policajť, čo ho vyšetroval, mu ukázal na papieri, v dlhom zakrytom zozname meno, a on mal povedať, či toho človeka pozná. V zozname zazrel dvoch členov Bielej légie, povedal, že ich pozná z práce. Nadránom ho pustili.

Rozhodol sa emigrovať, ale najskôr chcel vedieť, čo je so Šmejkalom a Ptačinom, členmi Bielej légie z Námestova. Sadol na vlak a prišiel domov. Otec mu povedal, že ich zavreli. O polnoci zo soboty na nedeľu prišli námestovskí žandári aj po neho.

„Odviedli ma na Okresný súd v Námestove, kde boli tri či štyri cely s mrežami a jeden z dvojice čo ma sprevádzala, po zazvonení odišiel za bachárom. Ten druhý mi vraví: - Dala vás zaistiť Plzeň. Počas vyšetrovania v miestnosti, z ktorej bolo vidno Wágnerovu pílu, sa ma pýtali, či poznám tu budovu. Vtedy som si uvedomil, čo všetko vedia. Tam sme sa totiž stretávali. Kto tam bol, koľkokrát, kto mal zbrane, kládli mi otázky... Po dvoch-troch dňoch ma z Námestova previezli do Ružomberka. Nasledovalo množstvo vyšetrovaní, v ktorých spomínali Ptačina, Šmejkal, ale Ružomberčanovo meno nepadlo ani raz, ani na súde, kde nás naraz 25 súdili. Na vypočúvanie som vždy chodil s uterákom na očiach. Stiahnuť som si ho mohol až vo vyšetrovni. Keď mi vyšetrovateľ hodil uterák, znamenalo to, že vypočúvanie sa končí. Posledný raz mi ho hodil a vraví:

- Počkaj! A prečo si chcel ujsť za kopečky?

- Nechcel som, - odpovedám.

- A komu si povedal, že si podpálil JRD?

- Sám ma v Stříbre na to navádzal nejaký Karel, - vravím.

Už mi bolo všetko jasné: V Stříbre ma udal jeden – za útek, na Orave druhý – za členstvo v Bielej légii. Našťastie snahu o útek na Západ mi ten vyšetrovateľ nedal do zápisu. Asi ľutoval devätnásťročného chlapca, keď vedel, čo ma čaká.

Súd so zradcami ľudovodemokratickej vlasti, robotníkov a roľníkov, sa konal od 14. marca 1952 v Ružomberku a Jozef Melek dostal na svoje meniny 19. marca „darček“.

„Žalobca mi dal za vinu, že som držal zbraň (tá už bola od vojny poriadne hrdzavá), ktorou som vraj chcel vraždiť robotníkov a roľníkov, ba chcel som vraj dokonca zavraždiť aj svoju matku, lebo tiež má robotnícko-roľnícky pôvod. Obzrel sa dozadu, zbadal svoju mamičku a dodal: - Ktorá teraz nad ním plače.

Obrana nebola možná. Dostávam výšku trestu podľa paragrafu 78 či 87, nikdy si to presne nepamätám. Ale rozsudok nezabudnem nikdy! Trest smrti! Ale nakoľko som bol blízko mladistvého veku, dostal som pätnásť rokov väzenia.

Z našej námestovskej trojice sme boli dvaja amnestovaní, ja a František Ptačin. Šmejkal nie. Prisúdili mu za vinu, že sa stykal so slovenskými nacionalistami a želal si Slovenský štát... Odsedel som vyše polovicu trestu, bez dvoch mesiacov osem rokov. V Jáchymove.

Mama mala v živote tri želanía: aby som vyzdravel, vrátil sa z väzenia a oženil sa. Dožila sa toho. Tato, žiaľ, nie. Zomrel v roku 1956. Veľmi som za ním vo väzení smútil a plakal. Veľmi som mal rád svojich rodičov – najmä mamku. Jej list na rozlúčku, ktorý sme našli v jej osobných dokladoch krátko po smrti je svedectvom, ako veľmi ma ľúbila. Ako veľmi milovala svoje deti i celú rodinu a žehnala nám v živote...”

Podľa rozprávania Jozefa Meleka

pripravila

Eva Zelenayová

Marián Kuffa: *Hlas, ktorý vyrušuje*

Nakladateľství FLÉTNA, 2020

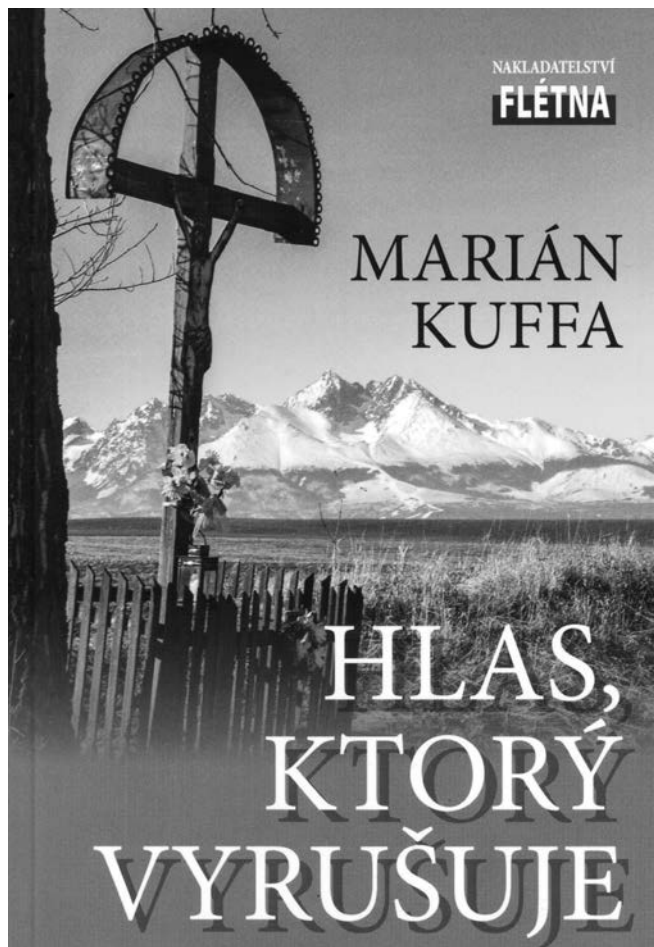
Slovensko odmietlo Istanbulský dohovor

Hlas, ktorý vyrušuje patrí kňazovi Spišskej diecézy **Mariánovi Kuffovi**. Pod týmto názvom vyšla nedávno malá publikácia (122 strán), kde čitateľ nájde prepis jeho ôsmich aktuálnych kázní. Od roku 2017, po zasvätení sa Panne Márii vo Fatime (na sté výročie zjavenia), navštívil mnoho slovenských farností, aby spolu s Erikom Zbiňovským a Pavlom Vilčekom v katolíckych farnostiach informovali verejnosť o čom je Istanbulský dohovor, ktorý NR SR našťastie trikrát odmietla a napokon prezidentka SR Zuzana Čaputová oznámila Rade Európy, že Slovensko sa nestane zmluvnou stranou dohovoru.

Dovolím si tvrdiť, že sa tak stalo najmä vďaka aktivite Slovenského dohovoru za rodinu, v ktorom najmä kňaz Marián Kuffa dával tento zradný prot ľudský dokument do pozornosti našej verejnosti. Kňaz Marián Kuffa obhajuje tradičný svet, ktorý si váži pozemský aj večný život človeka. Ľuďom, ktorí ho počujú, zdôrazňuje jednoduchú pravdu o človeku, totiž že sme stворení ako muž alebo ako žena, a že s tým sa nedá nič robiť. Ako veriaci samozrejme vieme, že aj na obraz a podobu Božiu.

Úvod k tejto Kuffovej publikácii napísal **Msgr. prof. PhDr. Petr Piřha, CSc., dr.h.c.**, prepošt Kapituly u sv. Víta v Prahe, tiež známy kazateľ a neohrozený hlásateľ viery v Ježiša Krista i antropologickej pravdy o človeku. Pôsobenie Mariána Kuffu je v súčasnosti na príkaz spišského biskupa Štefana Sečku žiaľ obmedzené len na Spišskú diecézu, no jeho kázne majú vďaka internetu tisíce poslucháčov a divákov po celom svete. Publikáciu žiadajte u vydavateľa www.fletna.cz, alebo vo vašich kníhkupectvách.

ThDr. Ján Kořiar
duchovný PV ZPKO

K šesťdesiatke veľkého syna slovenského národa

Hoc vyzerá to ako sen,
dnes máš Janko veľký deň.
Si k Pánu Bohu blíž a blíž,
tok rokov zdobí šiesty kríž.

To radosti bol vtedy ošiaľ,
keď narodil sa Janko Kořiar.
Z vďaky mamka ruky spína,
čo len bude z môjho syna?

Zo spomienok sa hlava točí,
Pán Ti život dal v Levoči.
Kdesi tam Ti do oka padla,
Mária od majstra Pavla.

Školské dni vo voľnej chvíli,
krátil si hrou na klavíri.
No komunizmus cestu razil,
tak si radšej zvolil azyl.

Tu si nechal svoju lásku,
cieľ si zvolil v Taliansku.
Zaplakala mamka, teta,
no nezlákali Ťa reči sveta.

Keď si z prahu dvíhal nohu,
slúžiť si chcel Pánu Bohu.
Šiel si ďalej bez obáv,
veď Ťa lákal kňazský stav.

Z ďalekého Ríma sme počuli tvoj hlas,
keď tajne sme si pustili Vatikánsky rozhlas.

Čo všetko si nám s Hnilicom
na srdiečko kládol,
Boh túžby srdca vypočul
a komunizmus padol.

Dnes svojou prácou nežnou,
politických vedieš väzňov.
Jak učili Ťa otec mať,
k Bohu zrak svoj upierať.

Tvoja činnosť mocným padla do oka,
začali Ťa lynčovať ako proroka.
No na šťastie v ťažkom boji,
biskup Orosch pri kňazoch stojí.

Želáme Ti v živote ďalšie dlhé roky,
nech Boh aj Panna Mária, riadia Tvoje kroky.

Aj napriek slabým zimným mrazom,
zostaň Bohu verným kňazom.

Anton Čulen

STALO SA

1. marca 1920 si pripomíname vznik SND
7. marca 1939 minister zahraničia Chvalovský informoval nemeckého diplomatického zástupcu v Prahe, že jeho vláda dáva Slovákom na slobodné rozhodnutie, či chcú ostať v Česko-Slovenskom štáte, alebo vyhlásiť samostatnosť Slovenska.

7. marca 1976 zomrel v Ríme pápežský prelát Dr. Štefan Náhalka, jeden z hlavných zakladateľov Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

11. marca 1924 sa v Udavskom narodil kardinál Jozef Tomko – 96. výročie.

11. marca 1939 prezident republiky Hácha vymenoval novú slovenskú vládu na čele s Karolom Sidorom. Jej ďalšími členmi boli: Jozef Sivák (školstvo a národná osveta), Martin Sokol (vnútro), Július Stano (doprava a verejné práce), Peter Zaňko (priemysel, obchod, živnosti a pôdohospodárstvo), Alexander Hrnčár (financie) a Gejza Fritz (spravodlivosť).

11. marca 1960 komunistická polícia zatkla a uväznila tajne vysväteného biskupa, jezuitu Jána Chryzostoma Korca. Biskup Korec bol 20. mája odsúdený Krajským súdom v Bratislave (predseda senátu Ervín Polakovič) „pre velezradu“ na 12 rokov väzenia, stratu občianskych práv a vypovedanie zo Západoslovenského kraja. Väznili ho v Prahe na Pankráci a potom vo Valdiciach pri Jičine až do 24. februára 1968.

12. marca 1929 sa v Košiciach narodil slovenský organista a pedagóg Ferdinand Klinda.

13. marca 1939 v noci z 12. na 13. marca Dr. Keppler dostal z Berlína príkaz urobiť všetko, aby sa Slovensko osamostatnilo. Preto sa obrátil na zosadeného predsedu vlády J. Tiso s pozvaním na rozhovor ku kancelárovi Nemec-ka A. Hitlerovi. Tiso dve prvé posolstvá odmietol. Ale keď prišiel tretí posol s pozvaním, overeným nemeckým konzulom v Bratislave E. von Druffelom, Tiso sa pobral do Bratislavy a predložil vec na rozhodnutie predsedovi vlády Sidorovi, predsedovi Slovenského snemu Sokolovi a členom predsedníctva HSLS-SSNJ. Zišli sa všetci členovia Užšieho predsedníctva HSLS-SSNJ, členovia vlády a členovia predsedníctva Slovenského snemu. Títo ústavní a politickí predstavitelia Slovenska rozhodli, že Tiso má pozvanie prijať, vypočuť Hitlera, ale každé rozhodnutie rezervovať Snemu Slovenskej krajiny.

Tiso prijal nemecký kancelár Adolf Hitler. Rozhovor trval 75 minút. Vo zvyčajnom monológu Hitler Tisovi oznámil, že sa rozhodol likvidovať „zvyšné Česko“ (Resttschechei), ale že jeho záujmy sa končia pri Karpatoch. Ak sa Slovensko rozhodne pre samostatnosť, on je ochotný uznať ju a zaručiť Slovákom ich nezávislosť.

Tiso Hitlerovi odpovedal, že ľutuje, ale nie je v stave urobiť nijaké rozhodnutie v tejto veci, lebo to patrí výlučne do kompetencie Slovenského snemu.

14. marca 1939 o 9. hodine prišiel Tiso do Bratislavy a hneď zreferoval ústavným a politickým činiteľom, ktorí ho vyslali do Berlína, aká je tam situácia. O 10.57 h Snem Slovenskej krajiny otvoril svoje mimoriadne zasadanie, na ktorom sa zúčastnilo 57 poslancov z celkového počtu 63.

Predseda Snemu Martin Sokol vyzval poslancov, aby hlasovali, či sú za samostatný Slovenský štát, alebo nie. Všetci prítomní poslanci povstaním zo svojich miest odhlasovali utvorenie samostatného slovenského štátu.

Po krátkej prestávke predseda Snemu Dr. Sokol predložil na schválenie Zákon zo dňa 14. marca 1939 o samostatnom štáte Slovenskom, ktorý právne kodifikoval vyhlásenie samostatnosti a pretvoril Snem Slovenskej krajiny na zákonodarný Snem Slovenského štátu. Potom prišlo predsedníctvo Snemu k vymenovaniu prvej vlády Slovenského štátu. Tvorili ju: Jozef Tiso ako predseda vlády a ministri Vojtech Tuka (podpredseda vlády), Karol Sidor (vnútro), Ferdinand Čatloš (národná obrana), Jozef Sivák (školstvo), Gejza Medrický (hospodárstvo), Ferdinand Durčanský (zahraničie), Gejza Fritz (pravosúdie), Mikuláš Pružinský (financie), Július Stano (doprava a verejné práce).

21. marca 1982 zomrel v rímskej nemocnici profesor Pápežského orientálneho inštitútu, významný historik Slovenska a slovanských krajín, kňaz východného rítu a člen Spoločnosti Ježišovej Michal Lacko.

23. marca 1939 napadli maďarské vojenské jednotky územie Slovenskej republiky tromi prúdmi z územia Podkarpatskej Rusi, ktorú krátko predtým začali okupovať. Do dejín vošla ako Malá vojna.

23. marca 1948 Slovenská národná rada schválila nové nariadenie č. 7/1948 o pracov-

ných útvaroch, ktoré sa vlastne stali tábormi nútených prác. Občanov tam uvrhovali bez súdneho pokračovania, iba na príkaz trojčlennej komisie poverenictva vnútra. Väzni v nich trpeli často v nefudských podmienkach, ba mnohí aj zahynuli. Podobnými tábormi v celej ČSR postupne prešlo asi 80 000 občanov.

23. marca 1968 zvolalo vedenie ZSSR najvyšších predstaviteľov štátov Varšavskej zmluvy (okrem Rumunska) na stretnutie v Drážďanoch (Dresden), kde všetci účastníci vyjadrili svoje znepokojenie nad stálym vzrastom „negatívnych tendencií“ v ČSSR.

23. marca 1959 v Leopoldove zomrel bl. Metod Trčka.

24. marca 1946 štátna bezpečnosť vydala oficiálnu správu, že na Slovensku odhalila niekoľko protištatných skupín, ktoré udržiavali spojenie so slovenskými emigrantmi v Rakúsku a pracovali za obnovenie slovenského štátu. V tejto súvislosti zaviedli trestné pokračovanie proti viacerým slovenským študentom (Š. Chalmovský, A. Kšiňant, J. Bačkor, J. Vicen).

25. marca 1988 sa v Bratislave konala sviečková manifestácia.

27. marca 1996 Národná rada SR po opätovnom prerokovaní schválila zákon č. 125/1996 o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému. Vyhlásila, že „KSČ a jej odnož KSS sú zodpovedné za spôsob vlády v našej krajine v rokoch 1948 – 1989, a to najmä za cieľavedomé ničenie tradičných hodnôt európskej civilizácie, národných a náboženských práv, za úmyselné porušovanie ľudských práv a slobôd, za justičné zločiny vykonané v politických procesoch, za teror vykonávaný proti nositeľom iných názorov, než aké zodpovedali učeníu marxizmu-leninizmu, za devastáciu hospodárstva, za zničenie tradičných princípov vlastníckeho práva, za zneužívanie výchovy, vzdelávania, vedy a kultúry na politické a ideologické účely“.

30. marca 1870 začal vychádzať časopis OROL TATRANĽKÝ

Zákon nariadil uložiť do vstupnej haly parlamentu pamätnú tabuľu s nápisom: Účastníci protikomunistického odboja sa zaslúžili o pád komunistického režimu a o znovunastolenie demokracie na Slovensku. Patrí im za to vďaka.

Anton Semeš

Z mojej lektúry, 2019

Tonko Semeš, náš nedávno zosnulý člen a priateľ, nám často nechával svoje poznámky k prečítaným knižkám. Uvádzame niektoré z nich:

O Vladimírovi Clementisovi

Žartovná charakteristika je spravodlivá: pil ruský čaj, ale fajčil anglický tabak. Ako proletár sa oženil v Bratislave s dcérou českého bankára. Postavil sa proti Paktu Ribentrop-Molotov a tvrdo ho kritizoval. Zmenil na to názor až po začatí vojny v roku 1942. Z emigrácie sa nevrátil s Benešom cez Moskvu, ale lietadlom z Anglicka. Stratil sympatie INFORMBYRA. Jeho sebakritiku strana neprijala. A tak

REVOLÚCIA začala požierať svojich synov. Jemu šibenicu a ostatným roky basy.

O Povstaní

Povstanie v Banskej Bystrici bolo naplánované bez vedomia Kremľa. Bola to Benešova akcia. Známa je jeho veta: „Slovenské národní povstání bylo mojim dávnym snem!“ Malo sa začať, až keď ČA bude na severe v Krakove a na juhu v Miškovci. No partizáni poslúchli svoje centrum v Kyjeve a dali príkaz postrieľať misiu podpl. Otta v Martine. Osud varšavského a bystrického povstania bol spečatený. Poľsko a Slovensko mala „strategicky oslobodiť“ len Červená armáda.

Sentencie

Kto chce jesť, musí variť!

História je svetovým súdom jednotlivcov a národov.

PRIPOMÍNAME SI

V marci si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

30 rokov

Anežka Brodňanská, Žaškov 1.3.1990

50 rokov

Ing. Kamil Jakubčák, Košice 19.3.1970

70 rokov

Vojtech Bednár, Trstená 6.3.1950

Zdenek Kysučan, Nitra 4.3.1950

Marta Málíková, Heľpa 20.3.1950

75 rokov

Mária Fiľová, Heľpa 23.3.1945

Jiří Nosek, Bratislava 17.3.1945

80 rokov

Irena Petrgalovičová, Žiar nad Hronom 23.3.1940

Anna Mešfanová, Heľpa 28.3.1940

81 rokov

Mária Halássová, Hlohovec 13.3.1939

Jozef Mikuš, Častá 14.3.1939

82 rokov

Ing. Jozef Dudáš, Banská Bystrica 4.3.1938

Mária Dobrodejová, Ružomberok 10.3.1938

83 rokov

Eduard Kováč, Bratislava 13.3.1937

84 rokov

Jozefína Matúšková, Budmerice 18.3.1936

Ján Gregor, Banská Bystrica 8.3.1936

85 rokov

Anna Strašifáková, Modra 29.3.1935

Ľuba Drápelová, Bratislava 30.3.1935

87 rokov

Ján Bilek, Jablonov 27.3.1933

88 rokov

Štefan Jablonický, Lakšárska Nová Ves 1.3.1932

Anton Malacký, Šenkvice 3.3.1932

90 rokov

Ing. Július Homola, Topoľčianky 15.3.1930

Ing. Jozef Čuraj, Žilina 19.3.1930

91 rokov

Cyril Bahno, Kremnica 4.3.1929

92 rokov

Fridrich Fritz, Martin – Záturčie 4.3.1928

*Jubilantom
srdečne blahoželáme*

PRISPELI NA ČINNOSŤ

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR

MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 10 EUR

Soňa Šubová, Nitra 20 EUR

Jozef Korec, Nitra 30 EUR

PhDr. Ján Volný PhD, Spišská Nová Ves 40 EUR

Ludvig Bujalka, Bánovce nad Bebravou 10 EUR

Mária Šilhavá, Bratislava 40 EUR

Jana Zimenová, Varín 40 EUR

Mária Oreská, Malacky 10 EUR

Ružena Zavorská, Gajary 5 EUR

Stanislav Zahuranec, Spišské Vlachy 20 EUR

Daniela Hurná, Bratislava 40 EUR

Marián Ištók s manželkou, Košice 20 EUR

Magda Suchy, Toronto 100 EUR

Ľudmila Pekáriková, Prešov 20 EUR

Ivana Španíková, Skalica 8 EUR

Dagmar Matysová, Bratislava 10 EUR

Vladimír Mečiar, Trenčianske Teplice 500 EUR

Ing. Viliam Zopp, Bratislava 20 EUR

Elemír Trišč, Jarovnice 2 EUR

Daniel Žadanský, Sečovce 10 EUR

Libuša Mularčíková 20 EUR

Ján Dekýš, Lovča 5 EUR

Anna Božiková, Chynorany 10 EUR

Jozef Kršek, Bratislava 40 EUR

Zoltán Kulas, Bratislava v mene zosnulých rodičov 50 EUR

Juraj Koperdák 50 EUR

Lívia Brhlovičová, Bratislava 13 EUR

Matej Šulej, Veľká Lomnica 30 EUR

Štefan Gdovin, Pušovce 10 EUR

Akad. soch. Vladimír Havrilla, Bratislava 100 EUR

Marta Filová, Žilina 20 EUR

Anton Tomík, Bratislava 44 EUR

Michal Moncman, Bratislava 30 EUR

Ján Čičko, Moravské Lieskové 12 EUR

Daniela Sečkárová 20 EUR

Dr. Pavol Holeštiak, Čadca 20 EUR

Emília Ihnátová, Košice 17 EUR

Mária Masárová, Trenčianska Teplá 20 EUR

Vojtech Nový, Slatina nad Bebravou 10 EUR

Antónia Gažáková, Nová Dubnica 50 EUR

Pavol Molitor, Malé Leváre 8 EUR

Ľudmila Lacková, Bratislava 20 EUR

Terézia Holecová, Šenkvice 10 EUR

Jarmila Ožvoldová, Gajary 8 EUR

Marta Maláškova, Malacky 18 EUR

Ervín Blažíček, Malacky 38 EUR

Eva Slimáková, Limbach 8 EUR

Ján Hurban, Malacky 8 EUR

Mária Pitrová, Bratislava 13 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku nedožitých 84 rokov, 14. februára 2020, zomrel **Michal ŠUSTEK** zo Žarnovice, dlhoročný člen pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom. Posledná rozlúčka sa konala 17. februára 2020 v Žarnovici. Po zádušnej sv. omši nasledovali pohrebné obrady na miestnom cintoríne.

† Vo veku 100 rokov, 19. januára 2020, zomrel **Ondrej CHROMČO** z Poľanoviec. Zosnulý bol dlhoročným členom pobočky PV ZPKO v Levoči. Posledná rozlúčka sa konala 21. januára 2020 v kostole Nanebovzatia Panny Márie a na cintoríne v Poľanovciach.

† Vo veku 70 rokov, 21. februára 2020, zomrel **Michal FIĽO** z Heľpy, člen pobočky PV ZPKO v Banskej Bystrici. Posledná rozlúčka sa konala 25. februára 2020 v rímsko-katolíckom kostole v Heľpe.

† Vo veku nedožitých 68 rokov, 1. februára 2020, zomrel **Vladimír GREGUŠ**, dlhoročný člen pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom. Posledná rozlúčka sa konala na cintoríne v Štefultove pri Banskej Štiavnici, kde je aj pochovaný.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

■ Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 13.00 hod.**

● **Malé knižkupectvo Svojeť** v bratislavskej Lige pasáži ponúka knihy, ktoré inde nekúpite. Historickú, vlasteneckú literatúru bez politickej korektnosti, zborníky, kalendáre a časopisy vrátane Svedectva. Otváracie hodiny v pondelok až štvrtok sú od 10.00 do 13.00 a od 13.30 do 16.30, vo štvrtok do 17.30 hod. V piatok od 9.00 do 13.00 a od 13.30 do 14.30 hod. Informácie na 0903 946 718.

DOKUMENT O SOVIETSKEJ PRIVATIZÁCI

Tento dokument z roku 1989 vyniesol disident Vladimír Bukovskij zo sovietskych archívov, kam mu umožnil vstup Boris Jel'cin. Je to text potvrdenky, ktorú odovzdávali strane prví sovietski oligarchovia. Tieto archívy sú už opäť neprístupné. Ktovie ako to bolo u nás, keď naši oligarchovia tak zázračne zbohatli na obchodoch „s čínskym textilom“?

Osobný záväzok voči KSSZ

Ja ..., člen KSSZ od roku..., stranícka legitimácia č... týmto potvrdzujem vedomé a dobrovoľné rozhodnutie stať sa dôverníkom strany a plniť stranou mi zverenú úlohu v akejkoľvek funkcii a za akýchkoľvek podmienok, bez toho aby som odtajnil svoju príslušnosť k inštitúcii dôverníkov. Zaväzujem sa, že budem spravovať a v záujme strany obozretne využívať mne zverenú finančnú a hmotnú prostriedky, ktorých navrátenie zaručujem na jej prvú výzvu. Všetky prostriedky, ktoré v dôsledku ekonomickej činnosti so straníckymi fondmi zarobím, uznám za stranícky majetok a zaručujem ich odovzdanie v ktorejkoľvek dobe a na ktoromkoľvek mieste.

Zaväzujem sa dodržať prísne utajenie mne zverených informácií a plniť pokyny strany, ktoré mi budú odovzdávané prostredníctvom osôb k tomu poverených.

Podpis člena KSSZ...

Podpis osoby prijímajúcej záväzok...